

עין משפט
נר מצוה

כמו:

אמר רב פפא הלכך האי בר ישראל דאית ליה דינא בהדי גברי ליישתמיט וכו'.
פירוש משום דאמר לעיל מגלגלין חוצה ליום המייצ: **של תפוחים.**
י"מ תפוחים ¹ כריח אחרוגים: **קצרי דבי רב.**
פירוש כוצסין הנגדים ולכן קרי להו קצרי על שם שמקצרין הנגדים

ע"י רחילת המים: **כלי שאין לו אלא חלוק אחד** מותר לכבם במועד.

² (ובטבול יוס) ובפ' אלו מגלחין (מו"ק דף ד.) דקאמר וליטעמין הא דלאמר רבי חסי אמר רבי יוחנן מי שאין לו אלא חלוק אחד וכו' דפריך יאמרו כל החלוקים אסורים לכבם בחול המועד וחלוק זה מותר ומתקן זה אזורו מוכיח עליו שאין לו אלא חלוק אחד וא"כ דוקא להם אצל לנו ודאי אסור אפי' אין לנו אלא חלוק אחד שאין אנו אוגדין אזור על חלוקות שלנו ולא הוי אזורו מוכיח עליו וכן לריך ליזהר שלא לכבם המצנפת בחול המועד אע"ג שאין לנו אלא אחת אצל מ"מ יס לנשים לכבם בגדי המינוקות כדי לשכזו דהוי כמי שאין לו אלא חלוק אחד שיש רגילות להחליף בגדיהם וכל שעה לריך לו כל בגדיו ועל זה נהגו העולם לכבסם בחול המועד:

בשני ובחמישי קורין שלש ומפטיר אחד.
מכאן מוכיח רבינו תם דמפטיר עולה למנין שצנפה מדקאמר קורין שלש ומפטיר אחד שמפטיר אחד מן הג' דקא מייציעא ליה צמגיילה (דף כג. וסג) מפטיר עולה למנין שצנפה או לא משמע מהכא דעולה: ומתרייכו

משמיה דרבי יוחנן אע"פ שאמרו כלי פשתן אין בהן משום גיהוץ אבל אסור ללבושן בשבת שחל תשעה באב להיות בתוכה אמר רב לא שנו אלא לפניו ^ה אבל לאחריו מותר ושמואל אמר אפילו לאחריו נמי אסור מיתיבי שבת שחל תשעה באב להיות בתוכה אסור לספר ולכבם ובחמישי מותרין מפני כבוד השבת כיצד חל להיות באחד בשבת מותר לכבם כל השבת כולה בשני בשלישי ברביעי ובחמישי לפניו אסור לאחריו מותר חל להיות בערב שבת מותר לכבם בחמישי מפני כבוד השבת ואם לא כבם בחמישי בשבת מותר לכבם בערב שבת מן המנחה ולמעלה ^ז לייט עלה אביי ואיתימא רב אחא בר יעקב אהא ^ח חל להיות בשני ובחמישי קורין שלשה ומפטיר אחד בשלישי וברביעי קורא אחד ומפטיר אחד רבי יוסי אומר ^י לעולם קורין שלשה ומפטיר אחד תיובתא דשמואל אמר לך שמואל תנאי היא דתניא ^י ¹ תשעה באב שחל להיות בשבת וכן ערב תשעה באב שחל להיות בשבת אוכל ושותה כל צרכו ומעלה על שולחנו אפילו כסעודת שלמה בשעתו ואסור לספר ולכבם מר"ח ועד התענית דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר כל החדש כולו אסור רשב"ג אומר אינו אסור אלא אותה שבת בלבד ותניא אידך ונוהג אבל מראש חדש ועד התענית דברי ר' מאיר רבי יהודה אומר כל החדש כולו אסור רשב"ג אומר אינו אסור אלא אותה שבת בלבד אמר ר' יוחנן ושלשתן מקרא אחד דרשו דכתיב ³ והשבתי כל משיושה חגה חדרשה ושבתה מאן דאמר מר"ח ועד התענית

אחד. אחד קורא והוא ענמנו המפטיר.
קתני מיהת לאחריו מותר תיובתא דשמואל:
בשבת. ¹ אינו מפסיק סעודתו ואינו ממעט בתצילין אלא אוכל כל לרכו ומעלה על שולחנו אפי' כסעודת שלמה שלמה דפלוגתא היא צמסכת גיטין צפרק [מי שאלחזן] (דף סח:).
דליכא למאן דלאמר מלך והדיטו מלך ואיכא למ"ד מלך והדיטו כלומר כשנטרד שזכ לא חזר למלכותו ² לפיכך הוצרך לומר שעתו צעת מולכו ומקפו שהיה אוכל הוא ושכיו ס' כור סולת כו' ³ **ועד הסענים.** אלמא דקצינא ליה לרבי מאיר לפניו אסור לאחריו מותר וכדי יהודה ורבן ⁴ ממלילא סצינא להו דלפילו לאחריו נמי אסור:
מחנה

דבר נחמן. נמצא מיקל בכיבוס ככל. ואסיקנא, אף על פי שא' כלי פשתן אין בהם משום גיהוץ, אבל אסור ללבושן בשבת שחל ט' באב להיות בתוכה. [שבת שחל ט"ב להיות בתוכה] אסורין לכבס ולספר ובחמישי מותרין מפני כבוד השבת, כיצד, חל להיות באחד בשבת מותרין לכבס כל השבת כולה, חל להיות ט' באב בשני או בשלישי או ברביעי או [בחמישין] לפניו אסור לאחריו מותר, חל ט' באב להיות בערב שבת מותרין לכבס בחמישי. פי', מי שאין לו אלא חלוק אחד. ואם לא כיבס בה' יכבס בערב שבת בט' באב עצמו מן המנחה ולמעלה. לייט אביי מיי שהצריך ודחק עצמו לכן. ובקריאת הספר, קיימא לן כר' יוסי] דאמר לעולם קורין ג' בט' באב ומפטיר אחד.

בשלשה פרכים פרק רביעי תענית

ניזיל צהדיה. צערנאכות שלהן: ¹ **ונסתי לכס אחרים וסוקה.** אידי דאיירי רב יהודה לעיל נקיט ואזיל: **דקלים.** להתפרנס מהן שיש מהן צצכל הרבה כדאמרין בפ"ק (דף ט:). עולא איקלע לצבל חזא מלא ננא דתמרי כו': **כלי פססן.** ללבוש: **לא שנו.** צמתני' ² שכל

השצוב אסור לכבם: **אפילו לכבם ולהניח.** כדי שילבוש לאחר זמן לאחר ט' צאצ אסור דנראה כמסוח דעתו שעוסק בכיצוס בגדים: **אמר רב ששם סדע.** דאפי' לכבם ולהניח אסור: **קלרי.** כך שמס ³ צלשון ישמעאל והס כוצסין. שמעתי אומרים על שם שמקצרין צגדי למר כשדורסין אותן בצרגליות צמים שקורין פורלוז"ר והיינו דמתרגמינן עין רוגל (שמואל צ' ⁴) עינא דקצרא: **אילימא לכבם וללבוש.** מיד צחמישי מאי כבוד שבת איכא: **אלא.** לאו לכבם ולהניח עד השצת: **לעולם לכבם וללבוש.** מיד צחמישי ⁵ **וכמי שאין לו אלא חלוק אחד.** דאין לו להחליף. ומאי מפני כבוד השצת דאי לא מכבם השתא צחמישי תו לא מני לכבם ליה: ⁶ **חולו של מועד.** שאין לו אלא חלוק אחד דלא סגיג דלא מכבם מפני הכנימה ואפי' כיבס לפני המועד מותר לכבסה צמועד: **וגיטון שלנו.** אינו יפה אלא כציכוס שלהן ואסור לנהן לפני תשעה צאצ אפילו להניח לאחר תשעה צאצ. אצל כיכוס שלנו מותר: **כלי פססן אין צהן.** ליאסר משום גיהוץ אלא צכלי מילת. לישקיי"ר צלע"ז: **לא שנו.** שאסור ללוצשו צצצוב שחל תשעה צאצ להיות בתוכה אלא ציימס שלפני תשעה צאצ שאס חל ציוס צביעי אסור ללוצשו ראשון ושני ושלטי: **אצל לאחריו.** חמישי וששי [א] [א] וצביעי מותר: **חל להיות באחד צצצס מותר לכבם כל השצס כולם.** דהיינו לאחריו: **חל להיות צצני או צצלישי צרביעי ובחמישי כו':** לייט עלה אצוי ואיתימא רב אחא צר יעקב אחא. המכבס בתשעה צאצ אפילו מן המנחה ולמעלה. ואדקאי צצרייתא מפסיק לה למיתלא וקאמר לייט עלה אצוי כו': **חל להיות צצני כו'. סיפא דהיאצ צרייתא גופה היא: ומפטיר (ו).** מאותן שלשה אחרון מפטיר מתוך שאין מוסיפין בחול יותר מג' אנשים ולא צר"ח על ד' שאין לנו להוסיף אלא צצצת וציי"ט כדמפרש צמגיילה (דף כא.). ולפיכך קורין ג' דומן ספר תורה הוא וצלאו הכי הוו קרו שלשה שהוא מתקנת עורא לקרות צצני ובחמישי כהן ולוי וישראל: **קורא אחד ומפטיר אחד**

הנהגות הגר"א

[א] רש"י ד"ה אצל להחריז וכו' ושעני. רשום קו עליו למחקו:

הנהגות מהר"ב

רנשבורג

[א] רש"י ד"ה אצל להחריז וכו' ושעני. נמחק מלת ושעני:

רבינו גרשום

דבטלי קצרי. לכבס וללבוש מאי כבוד שבת איכא. במאי דלבוש בחמישי. אלא לא להניח. וללבוש בשבת, דהיינו כבוד שבת. טעמא דבחמישי לפי שהוא קרוב לשבת, אבל שאר יומי אפילו להניח, וקשיא (לרב) הונא (לרב נחמן)]. לעולם לכבס וללבוש. בחמישי, ודאמרת מאי כבוד שבת איכא. דלית ליה אלא אותו חלוק ולא פצי להמתין עד שבת, והיינו כבוד שבת דמכבס ליה, ולהכי שאר יומי אסור, אבל להניח לא

הוי אסור, וגיהוץ שלנו אסור. לייט עלה אביי. במאן דכביס בע"ש בט' באב מן המנחה ולמעלה. קורין ג'. הואיל וכל חמישי ושני קורין ג'. מפטיר. אסוף אסיפס. תיובתא דשמואל. הא דקתני מותר לכבס כל השבוע, ושמואל אמר לאחריו נמי אסור.

הוי אסור, וגיהוץ שלנו אסור. לייט עלה אביי. במאן דכביס בע"ש בט' באב מן המנחה ולמעלה. קורין ג'. הואיל וכל חמישי ושני קורין ג'. מפטיר. אסוף אסיפס. תיובתא דשמואל. הא דקתני מותר לכבס כל השבוע, ושמואל אמר לאחריו נמי אסור.

הוי אסור, וגיהוץ שלנו אסור. לייט עלה אביי. במאן דכביס בע"ש בט' באב מן המנחה ולמעלה. קורין ג'. הואיל וכל חמישי ושני קורין ג'. מפטיר. אסוף אסיפס. תיובתא דשמואל. הא דקתני מותר לכבס כל השבוע, ושמואל אמר לאחריו נמי אסור.

מסורת הש"ס

[א] גירסת רא"ש דמקוף מולין].
[ב] ולעיל טו:].
[ג] מ"ק ד. ית. חולין קו:].
[ד] [קדושין לג: וש"נ].
[ה] [מגילה כב:].
[ו] עירובין מ:].
[ז] [ז"ל לתת].
[ח] [לעיל טו:].
[ט] [ע' צ"ק קוט: וברשי"י שם].
[י] [נפי צאה"ט צא"ח סי' תקנב ס"ק יב כוונת רש"י צמי"ש אינו מפסיק פטודתו].
[יא] [נפי רש"ל גיטין סח:].
[יב] [נפי"ו].
[יג] [ז"ל שמעון בן גמליאל].
[יד] [נפי חופ' שבת פח. ד"ה פריו קודס].
[טז] [ז"ל ופחולין דף קו:].

תורה אור השלם

- כי אנכי ידעתי את המצושבת אשר אנכי חשב עליכם גאם יי מחשבות שלום ולא לקעה לתת לכם אחרית ותקרה: ירימיהו כט יא
- יגש וישק לו וירח את ריח בגדיו ויברכהו ויאמר ראה ריח בני בריח שדה אשר ברכו יי: בראשית כו כז
- והחשבת כל משיושדה חגה הדרשה ושבחה ובל מוצקה: הושע ב יג

הנהגות הב"ח

[א] גפ' ובחמישי מותרין מפני כבוד השצת מאי מותרין אילמא לכבם טי' הוא דשרי אצל כל השצת כולם:
[ב] רש"י ד"ה לעולם טי' מיד צחמישי וכמי שאין טי' דה"ה:
[ג] ד"ה בחודלו של מועד דכיון שאין לו אלא חלוק אחד לא סגי דלא מכבס ליה מפני הכנימה:
[ד] ד"ה ומפטיר אחד מאותן שלשה:

הנהגות הגר"א

[א] רש"י ד"ה אצל להחריז וכו' ושעני. רשום קו עליו למחקו:

הנהגות מהר"ב

רנשבורג

[א] רש"י ד"ה אצל להחריז וכו' ושעני. נמחק מלת ושעני:

רבינו גרשום

דבטלי קצרי. לכבס וללבוש מאי כבוד שבת איכא. במאי דלבוש בחמישי. אלא לא להניח. וללבוש בשבת, דהיינו כבוד שבת. טעמא דבחמישי לפי שהוא קרוב לשבת, אבל שאר יומי אפילו להניח, וקשיא (לרב) הונא (לרב נחמן)]. לעולם לכבס וללבוש. בחמישי, ודאמרת מאי כבוד שבת איכא. דלית ליה אלא אותו חלוק ולא פצי להמתין עד שבת, והיינו כבוד שבת דמכבס ליה, ולהכי שאר יומי אסור, אבל להניח לא

כו א טושע"פ א"ח סימן תקנא סעיף ב:

כח ב' מיי פ"ו מהל' י"ט
הכסה כח סמג לאחין עה טושע"ס ע סימן תקלד

סעיף א:
בט ג ד מיי פ"ח מהל' תעניות הלכה ג סמג עשין מ"ג ג טושע"ע עס סימן תקנא סעיף ג:
ל ה מיי עס טושע"ע עס סעיף ד:

לא ו מיי פ"י מהל' תפלה הלכה טז טור א"ח סימן תקנא:
לב ז מיי פ"ה מהל' תעניות הלכה ח טושע"ע א"ח סימן תקנב סעיף י:

לעזי רש"י

פורלוז"ר [פורלי"ר].
אסור (לשם כיבוס).
לישקיי"ר. לגנץ.

מוסף רש"י

בחימישי מותרים. אם חל תשעה צצצס בערב שבת מותרין לכבם בחמישי, וכשתל ט' צאצ כד' צצצת לא אצטריך למיתני דמתרין, כדאמרין צנמרא לא עט אלא לפני כו' (יערי כו:).
וכן ערב תשעה באב שחל להיות בשבת. אפי"ס שאס חל להיות בחול לא יאכל שני תצצילין ולא יאכל צצר ולא ישהה יין. עשני שהוא צצצת אוכל כל לרכו (שערייור חא.). כסעודת בשעתה. שהיתה שמתו ועומד לו צמלסו, דמלך והדיטו הוה (שם).

רבינו חננאל

לחת (להם) [לכסן] אחרית ותקוה. אפרין משמיה דרב. אלו דקלין וכלי פשתן. ראה ריח בני כריח שדה. כריח שדה של תפוחין. בגדים צמוהצין אסור ללבושן בשבת שחל ט' באב להיות בתוכה. עד יום תענית, ואפילו הן בגדים של פשתן. פי' [גיהוץ] בלשון ישמעאל דלק, והוא עברי חזמרתא. שבת שחל להיות ט' באב בתוכה אסור לספר ולכבם ובחמישי מותר מפני כבוד השבת. אוקינאמא בזמן שחל ט' באב בערב שבת, בה' שמקודם יום ט' באב החזירו לו לכבס וללבוש כסאין לו אלא חלוק אחד, [ד] מותר לכבסן בשבת אפילו בחולו של מועד. כיבוס] חלוקת רב נחמן ורב ששת היא, וקיימא לן בהא כרב ששת דאמ' אפילו לכבס ולהניח אחר ט' באב אסור, תדע דקא בטלי קצרי דבי רב. ומתבטין מהא [דתניא] אסור לכבס לפני ט' באב ואפילו להניח לאחר ט' באב, וגיהוץ של בני ארץ ככיבוס של בני ארץ ישראל, וכלי פשתן אין ביה משום גיהוץ, תיובתא דרב נחמן. נמצא מיקל בכיבוס ככל. ואסיקנא, אף על פי שא' כלי פשתן אין בהם משום גיהוץ, אבל אסור ללבושן בשבת שחל ט' באב להיות בתוכה. [שבת שחל ט"ב להיות בתוכה] אסורין לכבס ולספר ובחמישי מותרין מפני כבוד השבת, כיצד, חל להיות באחד בשבת מותרין לכבס כל השבת כולה, חל להיות ט' באב בשני או בשלישי או ברביעי או [בחמישין] לפניו אסור לאחריו מותר, חל ט' באב להיות בערב שבת מותרין לכבס בחמישי. פי', מי שאין לו אלא חלוק אחד. ואם לא כיבס בה' יכבס בערב שבת בט' באב עצמו מן המנחה ולמעלה. לייט אביי מיי שהצריך ודחק עצמו לכן. ובקריאת הספר, קיימא לן כר' יוסי] דאמר לעולם קורין ג' בט' באב ומפטיר אחד.

^[1] נראה דז"ל וצנס להניח לאחר ט"ב